

Vertaling van 2 Koningen 2:19-25^{1*}

- 19 De mannen van de stad zeiden tegen Elisa:
'Zie toch, het verblijf in de stad is goed, zoals mijn heer ziet,^{2*}
maar het water is 'kwaad' en het land kent beroving van kinderen.^{3*}
- 20 Hij zei:
'Breng mij een nieuwe schotel
en doe **daar** zout in.'
Zij brachten het naar hem toe.
- 21 Toen **ging** hij **uit** naar de **uitgang**^{4*} van het water,
wierp **daar** zout in
en zei:
'Zo zegt JHWH:
"Ik genees dit water;
er zal **vandaaruit** geen dood en beroving van kinderen meer zijn."^{5*}
- 22 Het water was genezen tot op deze dag
naar het woord van Elisa dat hij gesproken had.
- 23 Hij ging **vandaaruit** op naar Betel (= Godshuis).
Toen hij de weg opging,
gingen kleine jongens de stad **uit**,
terwijl ze de spot met hem dreven
en hem zeiden:
'Ga op, kale!
Ga op, kale!'
- 24 Hij draaide zich om.
En toen hij hen zag
vervloekte hij ze in de naam van JHWH.
Twee berinnen **gingen** het woud **uit**,
Ze reten van hen tweeënveertig kinderen open.^{5*}
- 25 Hij ging **vandaaruit** uit naar de berg Karmel
en **vandaaruit** keerde hij terug naar Samaria.

1* Ik wijs hier ook graag op de vertalingen van Adri van der Wal en Marco Visser op www.schriftlezing.nl (voor zondag 16 oktober 2022).

2* NBG51 en NBV/NBV21 vertalen מוֹשֵׁב הָעִיר met 'de ligging van de stad'. M.i. moet deze zinswending weergegeven worden met 'het verblijf in de stad'. Uit vers 18 weet de lezer dat Elisa in Jericho verblijft. Eerder heeft Elisa steeds een oproep van Elia om te verblijven (שב): in 2:2 in Gilgal, in 2:4 in Betel, in 2:6 in Jericho, steeds afgewezen. Als we in vers 18 horen dat Elisa in Jericho verblijft, dan zal de lezer daaruit op kunnen maken dat hij uiteindelijk toch gehoor heeft gegeven aan Elia's oproep (ישב). Op dat verblijf nu komen de mannen van de stad terug, als ze zeggen: 'Zie toch, het verblijf in de stad is goed, zoals mijn heer ziet.' Dat kan de heer die daar verblijft, bevestigen.

3* Het werkwoord שָׁקַל geeft twee betekenissen: allereerst ‘kinderloos maken’, ‘van kinderen beroven’ (Gen. 27:45; 42:36; 43:14; Lev. 26:22; Deut. 32:25; 1 Sam. 15:33; Jer. 15:7), maar kan daarnaast ook de betekenis ‘misdracht/miskraam hebben’ (Gen. 31:38; Ex. 23:26; Job 21:10). Aan het participium מְשַׁקֵּלָה wordt in vertalingen vaak de betekenis ‘misgeboorte veroorzakend’ (zie NBG51) toegekend. Omdat er sprake is van ‘het land’ [om de stad heen] kan dan gedacht worden aan miskramen onder het vee (Gen. 31:38; Job 21:10). Meer in de passage passend is de vertaling van Marco Visser op www.schriftlezing.nl (voor 16 oktober 2022) die het deelwoord weergeeft met ‘het land maakt kinderloos’. Ik ga nog liever – met Leviticus 26:22 en Ezechiël 5:17 in het achterhoofd¹ - voor ‘het land kent beroving van kinderen’. Deze vertaling zorgt ook voor directe verbinding met 2:23-25.

4* Op www.schriftlezing.nl (voor 16 oktober 2022) vertaalt Marco Visser אֶל-מוֹצֵא הַמַּיִם in vers 21a met ‘naar de oorsprong van het water’, met de melding dat het woord letterlijk ‘uitgang’ betekent. Hoewel deze (letterlijke) vertaling dan geen goed Nederlands mag zijn, wil ik hem toch wel handhaven, omdat het verbum יָצָא (= ‘uitgaan’) wel een kernwoord van 2 Koningen 2:19-25 is: in de verzen 21 en 23 in het eerste verhaaltje en in de verzen 24 en 25 in het tweede verhaaltje. Daar komt nu het nomen ‘uitgang’ in vers 21a bij.

5* Het werkwoord wordt meestal vertaald met ‘verscheuren’ (NBG51). Zo doen roofdieren, daarvoor wordt het werkwoord טָרַף gebruikt, beren echter rijten open (בָּקַע 2 Kon 2:24; Hos 13:8). Dit werkwoord wordt ook gebruikt voor de Godsman (Elisa) die weent, omdat hij weet wat voor kwaad Hazaël de Israëlieten zal aandoen, waaronder het openrijten van zuigelingen (2 Kon. 8:12), voor Menachem die Tifsach slaat en al de zwangere vrouwen daarin liet openrijten (2 Kon. 15:16) en als Nebukadnessar Jeruzalem belegert, en de stadsmuur openrijt (2 Kon. 25:4).

---

¹ Zie Lev. 26:22: ‘Indien jullie je tegen mij verzet en naar mij niet wilt luisteren, zal ik u nog zevenmaal harder slaan, naar jullie zonden. Ik zal het wild gedierte op jullie loslaten dat jullie van kinderen ... beroven zal ... (וְשַׁקְלָה)’ en Ez. 5:17: ‘Ik zal honger en verscheurend gedierte over jullie doen komen, die jullie van kinderen zullen beroven (וְשַׁקְלָה)’.